

K mé kandidatuře na funkci děkana ETF

Jan Roskovec, 2. 2. 2022

Rozhodnutí přijmout kandidaturu na funkci děkana ETF opírám o jistou tradici, která se na fakultě při výběru děkanů ustálila. Vyjadřuji tím prostě ochotu, snad i připravenost *přijmout úkol*. Nerozhodl jsem se k tomu proto, že bych v sobě shledával nějak vynikající vedoucí schopnosti, ani proto, že bych považoval za nutné vést fakultu nějakým novým směrem. Svou kvalifikaci k tomuto úkolu vidím jednoduše v tom, že jsem se řadu let na řízení fakulty podílel v kolegiu děkana. A pokud jde o směřování fakulty, snažil bych se spíše o *udržování kurzu*, kterým fakulta i v předchozích obdobích celkem stabilně plula. Dobře si ovšem uvědomuji, že k udržení kurzu – zůstaneme-li u této nautické metafory – zdaleka nestačí přivázat kormidlo v nastaveném směru. Vyžaduje to úsilí, ostrážitost i prozíravost v reagování na nejrůznější spodní proudy i vichry, které se mohou objevit, a jistě budou objevovat, z mnoha stran. Rozhodně si tedy nepředstavuji své děkanování jako pokračování beze změn, ale změny, které bych prováděl, by nebyly změnami pro změnu, nýbrž spíše naopak, změnami v zájmu onoho udržení kurzu.

V souvislosti se svou kandidaturou proto také nehodlám předložit nějaký program, nějaké sliby či cíle, jichž bych chtěl dosáhnout. Svoji představu o budoucnosti – spíše než nějaký „plán“ nebo „vizi“ – se zde pokusím předložit jako stručný popis toho, v čem to nasměrování fakulty, jež bych rád udržel, spočívá. Nebo ještě jinak: pokusím se říci, *na čem mi na ETF záleží*, čeho si na ní vážím, o co bych se vynasnažil pečovat, případně to rozvíjet.

Dlouhodobě – vlastně od svého založení, ale s novou výrazností od své inkorporace do univerzity – se naše fakulta snaží pěstovat teologii mezi *dvěma afinitami*: církevní a společenskou. To jistě v zásadě platí o každé teologické fakultě, nicméně se domnívám, že na té naší je toto vědomí a toto úsilí přítomno tradičně a explicitně. A myslím si, že dosud si v tom naše fakulta vedla docela dobře. S církvemi, zvláště s naší hlavní partnerkou ČCE, máme vztahy dobré a živé, nemálo přesahující náš základní úkol vzdělávání budoucích kazatelů. Na univerzitě patříme mezi fakulty, které nezaostávají v badatelském „výkonu“. Zároveň je jasné, že úsilí o církevní relevanci teologie, kterou tady pěstujeme, a úsilí o její relevanci společenskou rozhodně nejsou vždy v samozřejmém souladu. Výsledky, jimž je přiznávána vědecká úroveň, nebývají vždy považovány za církevně užitečné a naopak. Jsme tak často taženi do různých směrů, jsem však přesvědčen, že nikoli nutně protichůdných. Jinak řečeno, není tu nutná úplná rozpolcenost, nemusíme být vnitřně dvěma institucemi, školou a badatelským ústavem, ty dvě afinity se dají propojovat. I v teologii je možno uplatňovat „humboldtovský“ (nebo schleiermacherovský?) ideál univerzity jako místa, kde se vyučuje (také) účastí na bádání. Mám za to, že o to jsme se tu vždy snažili, jsem přesvědčen, že je to snažení záhodné a potřebné, a podle svých sil bych tomuto putování po úzké cestě chtěl napomáhat.

In concreto:

Jsem přesvědčen, že fakulta je *primárně škola*, tedy že vzdělávání kazatelů a kazatelek je naším hlavním úkolem, vlastním důvodem našeho bytí. Doufám, že to tak vnímají i naši studenti, a v každém případě bych se chtěl starat o to, aby to tak bylo i nadále. Jsem přesvědčen, že dobrá teorie je právě v dnešní době rychlých změn a nových problémů tou nejlepší přípravou pro praxi: jen na zá-

kladě skutečného porozumění „věci“ je možno být účinně kreativní, flexibilní, kompetentní. V tom vidím nezastupitelnou funkci akademické (univerzitní) teologie.

Napínání všech sil do badatelských projektů je nám zřejmě „souzeno“. Už dlouhá léta je „věda“ v různých podobách převažujícím zdrojem financování fakulty a bude to jistě i nadále. Neznamená to však, že bychom bádání měli chápat jen jako cestu k penězům, případně ke svým akademickým kariérám. Jsem přesvědčen, že stojí za to hledat témata a cíle bádání, v nichž se bude poznání nového ukazovat jako relevantní pro společnost i pro církev. A že v tom může pomoci i spojovat síly. Proto bych stál o to, aby se nám podařilo formulovat jakýsi společný „výzkumný záměr“, k čemuž dalo podnět současné vedení fakulty.

Vzácným rysem fakulty, resp. naší fakultní obce, který bych si přál zachovat, je veskrze *přátelské a kolegiální prostředí*, které tu panuje jak mezi učiteli a pracovníky administrativy, tak mezi studenty, mezi všemi „obyvateli domu“. Bylo tomu tak, co pamatuji, vím, že to vůbec není samozřejmé, a chtěl bych, aby si takovou atmosféru náš *oikos* zachoval i nadále.

S výhledem do budoucnosti se nutně pojí otázka *rozvoje*. Ta má v našem případě především velmi konkrétní podobu: jak a odkud získáme studenty. Pokud jde o studenty našeho hlavního oboru, evangelické teologie, nepovažuji za realistické, že bychom z prostředí českých církví v našem malém a silně sekularizovaném národě, v němž se církve ještě stále zmenšují, mohli očekávat nějaký významný nárůst počtu kandidátů bohosloví. Také v oblasti sociální práce lze očekávat, že zájem o studium u nás bude spíše stagnovat. S těmito „trendy“ nepohne ani lepší prezentace fakulty a jejích nabídek navenek, jakkoli ji považuji za důležitou. Uvažovat o dalším rozšiřování studijních oborů podle mne není na místě, ostatně bylo by sotva uskutečnitelné na univerzitě, kde se již delší dobu projevuje pochopitelná snaha o zpřehlednění specializací, která tlačí přesně opačným směrem. Podle mého soudu bude třeba se tužit na cestě, na niž jsme už vykročili: vybudování fungujícího studia teologie v angličtině, které bychom mohli nabízet (platícím) *studentům ze zahraničí* (zřejmě převážně z Asie a Afriky). Jednak v podobě jakéhosi anglickojazyčného „zrcadla“ našeho bakalářského a navazujícího magisterského programu Evangelické teologie, jednak ve studiu doktorském (to už se také děje) a jednak možná vybudováním „tutorsky“ založeného specializovaného (jedno- až dvouletého) programu typu „research master“.

Jsem si dobře vědom toho, že výraznější orientace na zahraniční studenty bude znamenat pro fakultu, zejména pro vyučující, ale také např. pro studijní a zahraniční oddělení, značnou další zátěž, ale v dlouhodobějším výhledu je to podle mne jediná reálná šance, jak zvýšit počet studentů, což je i při značném vědeckém výkonu fakulty nepochybně žádoucí.

Orientace na výuku, jež není oddělená od bádání, a na rozšiřování mezinárodního obzoru a záberu fakulty v každém případě dobře zapadá do priorit a důrazů Univerzity Karlovy.